

Plan mot diskriminering och kränkande behandling 2024/2025

SÖDRA REKTORSOMRÅDET/VARTOFTASKOLAN

Typ av styrdokument	Plan för diskriminering och kränkande behandling
Beslutsinstans	
Fastställd	2024-08-19
Diarienummer	
Giltighetstid	2025-08-19
Dokumentet gäller för	Skola/förskola: Vartoftaskolan
Dokumentansvarig	Rektor
Tidpunkt för aktualitetsprövning	

Innehåll

Vision	3
Värdegrund	3
Definitioner	4
Kränkande behandling	4
Mobbning	4
Diskriminering	4
Direkt diskriminering	4
Indirekt diskriminering	4
Trakasserier	4
Sexuella trakasserier	5
Vårt systematiska kvalitetsarbete	6
Främjande arbete	7
Förebyggande och upptäckande arbete	8
Åtgärdande arbete	9
När elev blivit kränkt av annan elev/elever	9
Utredning, åtgärder och uppföljning	9
När elev blivit kränkt av personal	10
När personal blir kränkt av elev/elevgrupp	10
Utvärdering	11
Målsättning för läsåret	13

Vår vision:

I södra rektorsområdets skolor visar vi respekt och tar hänsyn till varandra med målet att alla ska bli sedda, bekräftade, känna meningsfullhet och trygghet hos oss.

Vår värdegrund:

I södra rektorsområdets skolor är målet att varje elev ska mötas med ett professionellt förhållningssätt, där alla vuxna arbetar salutogent, relationellt med glädje, respekt, trygghet, tydlighet, tillit och omdöme. Vårt mål är att ingen på skolan ska uppleva mobbning, kränkande behandling eller diskriminering. Vi agerar tillsammans när vi får kännedom om något av detta.

Utifrån vårt gemensamma värdegrundsarbete ska varje elev få möjlighet att utveckla empati för och omtanke om andra, men också få goda kunskaper om sig själv och omvärlden. De ska få möjlighet att utveckla ett demokratiskt, solidariskt, jämlikt och jämställt förhållningssätt som förberedelse för fortsatt utbildning som kreativa, initiativrika, trygga och ansvarsfulla individer. Varje elev ges möjlighet till delaktighet och inflytande över arbetsmiljön som vi vill ska präglas av trygghet och studiero. Vi arbetar aktivt för att främja närvaro/förebygga frånvaro. Vi ser en tät samverkan med hemmet och externa professioner som en framgångsfaktor och en möjlighet för elevens lärande, utveckling och närvaro.

Definitioner

Kränkande behandling är ett uppträdande som kränker en elevs värdighet, utan att det är diskriminering enligt diskrimineringslagen. Kränkande behandling är ett beteende som är oönskat av den som blir utsatt. Det är eleven som upplever sig vara utsatt för kränkande behandling som avgör vad som är oönskat. Exempel på detta är fysiskt, psykiskt, utan beröring eller ord (utfrysning). Enstaka tillfällen, upprepade gånger, systematiskt (mobbing). I skolan: under lektioner, raster, aktiviteter som ordnas av skolan. På fritiden som har ett samband med skolan: skolvägen, sociala medier, elevhem.

En befogad tillrättavisning är inte en kränkning i lagens mening, även om eleven ifråga kan uppleva det som kränkande. Skolans personal måste ibland tillrättavisa en elev för att skapa en god miljö för hela klassen.

Skolans skyldighet att se till att genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkning. (SFS 2010:800 6 kap 6–8, 10 §§).

Mobbing som begrepp förekommer inte i skollagen. Mobbing är när en elev blir utsatt vid upprepade tillfällen.

Diskriminering är att någon missgynnas eller kränks.

Missgynnandet skall ha sin grund i någon av de sju diskrimineringsgrunderna: Kön, könsöverskridande uttryck eller identitet, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Direkt diskriminering – när någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan behandlats, har behandlats eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation, om missgynnandet har samband med kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder.

Indirekt diskriminering – när någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringsätt som framstår som neutralt men som kan komma att särskilt missgynna personer med visst kön, viss könsöverskridande identitet eller uttryck, viss etnisk tillhörighet, viss religion eller annan trosuppfattning, visst funktionshinder, viss sexuell läggning eller viss ålder, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringsättet har ett berättigat syfte

och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet

Trakasserier - är ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder Det är trakasserier även när en elev kränks pga. en förälders eller syskons sexuella läggning, eller funktionshinder.

Sexuella trakasserier – ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet

Vårt systematiska kvalitetsarbete

I södra rektorsområdet arbetar skolorna systematiskt med planen under läsåret. Arbetet tar sin utgångspunkt i kartläggningar från till exempel:

- Enkäter med elever och personal.
- Observation och trygghetsvandringar i lärmiljöer och skolans övriga utrymmen inne och ute.
- Samtal med elever och personal.
- Dokumentation från kränkingsanmälningar.
- Klass- och elevrådsmöten
- Centralt genomförd enkätundersökning (Skolverket)

Analys sker i olika forum och med olika metoder som till exempel:

- Elevhälsomöten (EHM)
- Arbetslag
- Elevhälsoteamsmöten (EHT)
- Trygghetsgrupp
- Rektors kvalitetsanalys (kvartal 2) Normer och värden, ansvar och inflytande (NOV)

Utvärdering sker genom till exempel:

- Trygghetsgrupp
- Facklig samverkan (LOSAM)

Information till elever, personal och vårdnadshavare sker på olika sätt, till exempel:

- Falköpings hemsida
- Unikum
- Föräldramöten
- Direktåterkoppling i klass- och elevråd
- Arbetsplatsträffar

Främjande arbete

Syftet med skolans främjande arbete är att skapa en trygg och tillitsfull arbetsmiljö för alla elever och all skolpersonal, där alla elever har maximala möjligheter att lära sig och utvecklas. Det uppnås när personal och elever både i ord och handling visar respekt för allas lika värde. För att främja alla elevers lärande, trygghet, studiero och hälsa krävs ett aktivt värdegrundsarbete i ett arbetsklimat präglad av samarbete och tillitsfulla relationer samt elevers delaktighet och inflytande i fokus. Det främjande arbetet pågår alltid och utan att något särskilt har hänt ¹ (Skolverket, 2019).

- Vi arbetar med tydlig lektionsstruktur genom en gemensam struktur med schema, text och bildstöd. Detta för att göra elevernas veckor, dagar, och enskilda lektioner tydliga och förutsägbara.
- Skolan har en trygghetsgrupp bestående av kurator, rektor och pedagoger. Gruppen har regelbundna möten med huvudsyfte att samordna det främjande och förebyggande trygghetsarbetet så att det sker systematiskt och hålls levande av all personal på skolan.
- Vi arbetar utifrån kommunens handlingsplan för att främja närvaro.
- Vi jobbar aktivt med rastaktiviteter så att alla elever har möjlighet att delta i lek och få tillgång till lekmaterial, redskap och spel.
- Vi arbetar aktivt med vuxennärvaro genom exempelvis schemalagda rastvärdar, bussvärdar, matvärdar och bemanning av elevfik.
- Det finns klassråd och elevråd, som genomförs regelbundet för att främja skoldemokrati, delaktighet och engagemang.
- Det bedrivs ett aktivt värdegrundsarbete både invävt i undervisningen samt riktade insatser såsom genom temaarbeten, gruppövningar, riktade lektionspass, gemensamma friluftsdagar. Genom återkommande traditioner och aktiviteter skapas en "Vi känsla" som är en grund för ett gott främjande arbete.
- Lärare ansvarar för att göra en grupsammansättning och placering i klassrum som gynnar studiero och alla elevers delaktighet.

¹Skolverket (2019). *Främja, förebygga, upptäcka och åtgärda: hur skolan kan arbeta mot diskriminering och kränkande behandling*. (Omarbetad upplaga 2). Stockholm: Skolverket.

<https://www.skolverket.se/getFile?file=10254>

- Skolornas ordningsregler ska implementeras på alla nivåer: av ledning, all personal, med elever och i samarbete med vårdnadshavare.
- Skolan strävar aktivt mot ett gott samarbete mellan hem och skola exempelvis genom veckobrev, utvecklingssamtal, gemensamma aktiviteter, föräldramöten. Tydlighet kring hur och när skolans olika funktioner går att nå är viktigt.
- Elevhälsomöten (EHM) och elevhälsoteamets (EHT) möten möjliggör en helhetsbild och en kontinuitet i det främjande arbetet.
- Varje morgon spelas lugn musik i entrén som ett sätt att öka trivsel.

Förebyggande och upptäckande arbete

Det förebyggande arbetet utgår från ett patogent perspektiv och innebär att förebygga ohälsa och hinder i lärandet. Arbetet börjar med att identifiera och kartlägga de faktorer som utgör risker för olika former av ohälsa eller hinder i lärandet och görs på individ-, grupp- och organisationsnivå. Analyser av risker underlättar planeringen av förebyggande insatser.

- Vi arbetar aktivt med närvaro av skolpersonal genom exempelvis schemalagda rastvärdar, bussvärdar, matvärdar och bemanning av elevfik.
- Meningsfulla aktiviteter under raster är en viktig del i att avvärja risker för eleven att misslyckas i det sociala samspelet, samt ökar chanserna för positivt beteende.
- Samarbete med andra aktörer i kommunen och regionen exempelvis Ällagatan, polisen, drogförebyggande samordnare, fältsekreterare, Ungas Psykiska Hälsa, Ungdomsmottagningen.
- Vi använder ett tvärprofessionellt arbetssätt inom skolan som ett verktyg att kartlägga och avvärja risker. Exempelvis genom observationer, elevhälsokonferenser (EHK), elevhälsomöte (EHM), elevhälsoteam (EHT).
- Elevers delaktighet och upplevelser fångas upp exempelvis genom trygghetsenkät, trygghetsvandring, vid utvecklingssamtal.

- Elevråd och klassråd genomförs på skolan.
- Trygghetsgruppen kartlägger och identifierar risker exempelvis genom att analysera Draftit-anmälningar, resultat av trygghetsenkät. Analyserna används sedan som underlag för främjande, förebyggande och åtgärdande insatser.

Åtgärdande arbete

Syftet med det åtgärdande arbetet är att snabbt kunna åtgärda fall av diskriminering och kränkande behandling och säkerställa att det inte händer igen. Centralt för det arbetet är att skolan har tydliga rutiner/riktlinjer och tydlig ansvarsfördelning.

All personal har ansvar för att agera enligt nedanstående riktlinjer när olika former av kränkningar uppmärksammas.

När elev blivit kränkt av annan elev/elever

- Personal som ser, misstänker eller på annat sätt får kännedom om en kränkning ska omedelbart reagera och försöka förhindra fortsatt kränkning genom samtal med berörda.
- Ansvarig mentor för utsatt och utsättande elev/elever kontaktas snarast av anmälaren.
- Personal som sett eller fått kännedom om kränkningen skriver skyndsamt en anmälan digitalt i Draftit. Anmälan registreras direkt hos huvudmannen och skickas automatiskt till rektor som har huvudansvar. Ärendet delegeras sedan till ansvarig mentor/kurator för vidare hantering. Ansvarig mentor rådgör med skolkurator och/eller rektor om fortsatt utredning, åtgärder och uppföljning.
- I första hand kontaktar ansvarig mentor vårdnadshavare till båda parter snabbast möjligt.

Utredning, åtgärder och uppföljning

- Alla utredningar, åtgärder, och uppföljningar dokumenteras vidare i digitala verktyget "KB process-Draftit"
- Utredningen avslutas med beslut om att vidta eller avstå vidare åtgärder.
- Delegerad personal dokumenterar de åtgärder som har vidtagits och de som ska fortsätta. Delegerad personal delger i sin tur övrig berörd personal nödvändig information om åtgärderna.
- Vid uppföljning ska vi följa upp effekterna av åtgärderna. Vi tar beslut om fortsättning eller avslut av befintliga åtgärder, samt om det föreligger behov av ytterligare åtgärder.

- Åtgärder och uppföljning skall fortgå kontinuerligt tills utsatt elev och vårdnadshavare är överens med skolan om att de gett önskat resultat och minimerat risken för fortsättning/upprepning.

När elev blivit kränkt av personal

- Den som får kännedom om att en elev känner sig kränkt av en personal i skolan reagerar omedelbart.
- Personal tar reda på vad som hänt, vilken/vilka vuxna som varit inblandade och anmäler till rektor.
- Rektor ansvarar för att en anmälan skyndsamt skrivs digitalt i Drafit och att vårdnadshavare informeras.
- Rektor ansvarar för att utreda, åtgärda, dokumentera och följa upp ärendet.

När personal blir kränkt av elev/elevgrupp

- Personal som blir kränkt av elev/elevgrupp eller personal som ser eller misstänker en kränkning av annan personal ska reagera omedelbart.
- Personal kontaktar rektor och skriver skyndsamt en anmälan digitalt via "Stella".
- Rektor ansvarar för att samtal förs med berörda elever och personal, samt för att utredning av kränkningen görs.
- Rektor ansvarar för att berörda vårdnadshavare kontaktas.
- Rektor ansvarar för att nödvändiga åtgärder vidtas och att uppföljning av ärendet sker med berörda elever, vårdnadshavare och personal.

Utvärdering läsåret 2023-2024

Underlaget för utvärderingen består bl.a. av: Personalens och trygghetsgruppens skriftliga utvärdering i slutet av läsåret, synpunkter från klass-och elevråden och de som inkommit från vårdnadshavare till skolan, dokumentation av skolans åtgärdande arbete och kränkingsanmälningar, övrig dokumentation från läsårets personalkonferenser. Därtill vår analys av höstens och vårens trygghetsenkät med delaktighet av både elever och lärare. Föräldraföreningen har fått möjlighet att lämna sina synpunkter om vårt arbete och våra ordningsregler, men har inte inkommit med några. Här följer en i alla fall övergripande sammanfattning av det viktigaste innehållet:

Allmänt om läsåren vi har haft finns det några försvårande yttre omständigheter som påverkat stabiliteten i organisationen, vilket oundvikligen ger effekt på upplevd trygghet/trivsel för både personal och elever. Falköpings skolororganisation i sin helhet befinner sig i en stor förändringsprocess. För oss innebär detta en ombyggnation av vår F-6 skola. Ett rektorsbyte genomfördes i början av året.

Enligt den senaste elevenkäten VT24 visar resultaten att majoriteten av eleverna känner sig trygga och trivs på skolan. 75 procent uppger att de känner sig trygga och 25 procent av eleverna svarade att de känner sig otrygga ibland.

Skolan gjorde 37 st kränkingsanmälningar under läsåret 2023/2024 totalt. För jämförelse från tidigare läsår gjordes 40 st kränkingsanmälningar. Den största kategorin kränkningar utförs i år av verbala kränkningar. Av de elever som **utsattes** för kränkningar utgjorde killar 65 procent och tjejer 35 procent. **Utsättarna** utgjordes av 71 procent av killar. Trots att vi har gjort framsteg i att skapa en tryggare skolmiljö, visar vår senaste analys att det finns fortfarande en stor överrepresentation av killar, både som utsättare och utsatta. Detta fenomen understryker tydligt behovet av att fortsätta vårt arbete med förebyggande och främjande åtgärder kopplade till genusfrågor.

Målsättning för läsåret 2024-2025

- Implementera kommunens rutin för att främja närvaro.
- Fortsätta utveckla våra EHM-möten och vårt tvärprofessionella elevhälsoarbete i stort utifrån EHM-modellen. Denna modell är utvecklad för att bidra till ett allt större fokus på främjande och förebyggande elevhälsoarbete, med grund i ett systemteoretiskt, salutogent och relationellt perspektiv. Personalens kompetens inom området ska stärkas. .
- Implementera gemensamma ordningsregler för södra rektorsområdets skolor under läsåret. Vårt mål är att genom aktivt arbete öka elevernas och vårdnadshavarnas medvetenhet om, samt delaktighet i att reglerna efterlevs.
- Arbeta med trygghet och trivsel, exempelvis genom diskussioner klassvis utifrån resultatet av trygghetsenkäten